

ETISK REFLEKSION — *Analysemodel*

Modellen er inspireret af SME-modellen
udviklet af Senter for medisinsk etikk

Klinisk Etisk Komite

Den etiske udfordring

Fakta

Berørte parter

*Analyse

* Analyse i forhold til centrale etiske principper og positioner. Ses i forhold til patienten og andre berørte parter

Handlemuligheder

Et etisk dilemma er en problemstilling uden løsning

- Hvad er det, der gør situationen svær?
- Præciserer, hvilke faktorer der er i spil, samt hvor problemet ligger.

- Hvilken relevant viden foreligger?
- Hvilken relevant viden savnes?
- Love, regler og retningslinjer for området?
- Er der særlige faktorer, der spiller ind i forhold til problemstillingen?
- Er problemstillingen velkendt i klinikken?
- Hvordan er lignende eksempler tidligere blevet håndteret?
- Hvad er den hidtidige praksis?
- Hvad er behandlingsplanen og hensigten med denne?

- Hvem er berørt i denne sag?
- Hvem kan/skal træffe et valg?
- Hvilken relevant viden har vi om de berørte parter?
- Hvilken relevant viden savner vi om de berørte parter?
- Afdæk, hvis muligt, de berørte parters viden, værdier, ønsker og hensigter.
- Hvad betyder sagens udfald for de berørte?
- Hvordan opbygges eller bevares et tillidsforhold?
- Hvordan stemmer det overens med psykiatriens værdigrundlag:
 - Respekt, faglighed og ansvar.
 - Åbenhed, dialog, borgerinddragelse.
 - Ordentlighed i det, vi siger og gør.

Autonomi

- Hvad mener patienten? Er denne blevet spurgt?
- Har patienten fået rimelig information til at kunne foretage et kompetent valg?
- Kan patienten vurdere resultatet af egne valg?
- Er patienten beslutningsdygtig og kompetent?
- Virker patientens holdninger og ønsker konsistente i forhold til det liv patienten i øvrigt lever/har levet?
- Er patientens ønske truffet frivilligt, eller kan der være tale om et pres af en anden art?

Værdighed

- Hvordan bevares/genoprettes patientens værdighed?
- Respekteres patientens individuelle valg og værdier?

Integritet

- Hvordan respekteres patientens integritet?

Sårbarhed

- Hvordan beskytter vi bedst patients sårbarhed?

Hvad vil være til patientens bedste?

- Hvordan respekterer vi patientens ønsker, velfærd og livsværdier bedst muligt?

Hvordan undgår vi at forvolde skade?

- Opvejer de gode hensigter evt. skader som behandlingen eller andre tiltag kan medføre?
- Hvad kan der ske, hvis vi intet gør?

Retfærdighed

- Hvad er mest retfærdigt i forhold til patienten, i forhold til andre og i forhold til brug af ressourcer i øvrigt?

Konsekvensetiske overvejelser

- Hvilken handling vil gavne flest/skade færrest?

Pligtetiske overvejelser

- Findes der afgørelser, der kan generaliseres?
- Betragtes patienten som mål i sig selv, og ikke blot som middel for en anden?

Dydsetiske overvejelser

- Hvordan vil en god behandler handle?
- Hvilke værdier/dyder er i spil, og hvordan kommer de til udtryk?

- Hvilke handlemuligheder er der i dette tilfælde?
- Hvilke argumenter er der for og imod?
- Er der risiko for stigmatisering?
- Hvad kan konsekvenserne af den valgte handling være på kort og langt sigt?
- Kan vi acceptere og leve med det?

Find tre grunde (eller flere) til at sige ja og nej til dit spørgsmål fra "Den etiske udfordring". Det er vigtigt, at der er lige mange grunde for og imod.

Etisk refleksion handler ikke om at dømme, men at udfolde værdier, hensigter og problemstillinger og gøre en bedre til at træffe etiske valg.

Vælg et spørgsmål, du vil arbejde videre med i den etiske refleksionsmodel. Eksempel: "Vægter hensynet til patienten højere end hensynet til klinikerne, når værdisæt mødes?"

ETISK REFLEKSION — *Analysemodel*

Modellen er inspireret af SME-modellen
udviklet af Senter for medisinsk etikk

Klinisk Etisk Komite

Den etiske
udfordring

Fakta

Berørte parter

*Analyse

* Analyse i forhold til centrale etiske principper
og positioner. Ses i forhold til patienten og andre
berørte parter

Handlemuligheder